

Vestigii getice cercetate în Bucureşti¹

Identificată în cimpia Munteniei, la fel ca în restul ţării prin numeroase aşezări, epoca de înflorire a culturii geto-dace, din sec. III-I t.e.n. este cunoscută datorită cercetării unor stațiuni Latene și în perimetrul actual al Bucureșthului.

Teritoriul Capitalei situat în centru cimpiei bucureștene — mărginită de Arges, Dâmbovița, Colentina, Valea Sărății și cimpia Vlăsiei² — prin condiții naturale favorabile existente, a oferit permanent posibilitatea de a fi locuit, totodată servind drept punct de legătură între dealuri și lunca Dunării.

Clima temperată continentală, caracterizată prin veri calde predominante de timp uscat cu precipitații ce cad în cantități variabile și ierni blinde, alternând cu ierni aspre, a constituit un motiv în plus de locuire a acestor jumături.

Urmand tradiția înaintașilor care au viețuit pe aceste meleaguri — începînd din paleopoliticul mijlociu și pînă în prima epocă a fierului — geto-dacii purtători ai civilizației Latene, s-au stabilit în numeroase locuri din București, descoperite atât prin săpături arheologice mai vechi, datorate arheologului Dinu V. Rosetti, cât și prin săpături recente ca de exemplu cele de la: Cățelu Nou, Popești-Leordeni, Tinganu, Caldăraru-Cernica, Bragadiru, Dudești și altele. Nu toate aşezările depistate pe teritoriul Capitalei au fost însă în totalitate studiate, unele fiind numai semnalate. Indiferent de situație, cultura Latene cunoscută în București în peste 20 de puncte a dovedit existența unor aşezări de tip rural situate aproape de rîurile ce străbat orașul: Sabarul, Dâmbovița și Colentina. Din apropierea Sabarului semnalăm locuirea în curs de cercetare de la Bragadiru; de pe terasele Dâmboviței amintim pe cele de la: Clurel, Mihai Vodă³, Radu Vodă⁴, biserică Bucur, etc., iar de pe Colentina stațiunile: Străulești, Dâmăroaia⁵, Herestrău, Tei, Tei Toboc, Ziduri între Vii⁶, Pantelimon⁷, Cățelu

* Comunicare susținută la Sesiunea festivă organizată cu ocazia împlinirii a 50 de ani de la înființarea Muzeului de istorie a municipiului București, 2-4.XII.1971.

¹ Vintilă Mihăilescu, Cimpia Românească, bută și delta Dunării, în Desările și cimpile României, București, 1966, p. 300.

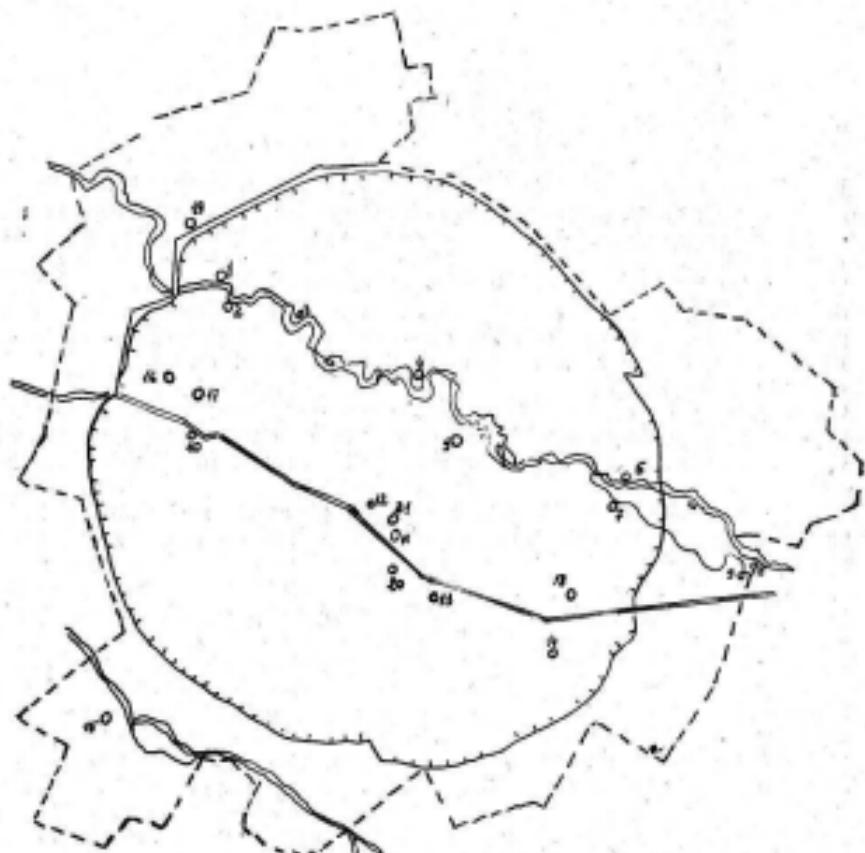
² Sebastian Moroianu și George Cantacuzino, Sentierul arheologic București. Săpăturile arheologice din sectorul Mihai Vodă 1954, în Studii și referate privind istoria României, 1954, p. 333-341. George Cantacuzino, Cercetări arheologice pe dealul Mihai Vodă și împrejurimi, în București de odinioară, 1959, p. 94-95.

³ Vlad Zirra, Săpăturile arheologice din sectorul Radu Vodă, în București, Rezultatele săpăturilor arheologice și ale cercetărilor istorice din anul 1953, București, 1954, p. 412-414. Ion Ionescu și Vlad Zirra, Mănăstirea Radu Vodă și biserică Bucur, în București de odinioară, 1959, p. 53.

⁴ Dinu V. Rosetti, Tombes à incinération de l'âge du fer et de l'époque romaine dans le régime de Bucarest. La station Dâmăroaia. Buc. 1935, p. 61-64.

⁵ Idem, La station Ziduri între vîi, București, 1935, p. 57-61.

⁶ Gh. I. Bîcîr, Cercetări arheologice pe terase dreaptă a rîului Colentina, în Materiale și cercetări arheologice, VI, 1959, p. 817, 823.

I. Planul orașului București cuprins în descoperirile La Tène.

1. Străuleşti ; 2. Dâmbovicioara ; 3. Herăstrău ; 4. Lacul Tei ; 5. Ziduri în VII ; 6. Pantelimon ; 7. Căpuș Nou ; 8. Tinganu ; 9. Căldăraru ; 10. Ciurel ; 11. Radu Vodă ; 12. Mihai Vodă ; 13. Văcărești ; 14. Popești Leordeni ; 15. Bragadiru ; 16. Crângesc ; 17. Plumbuita ; 18. Dealu Negru ; 19. Buftea ; 20. Biserica Bucur ; 21. Dealul Spirii

Nou⁷, Tinganu⁸ și altele. Deși așezarea de la Popești Novaci, pe Argeș, studiată pentru început de arheologul Dinu V. Rosetti și cercetată în continuare de profesorul Radu Vulpe, cit și aceea de la Snagov⁹, nu fac parte din raza orașului București, le semnalăm deoarece majoritatea

⁷ V. Leahu, Raport asupra săpăturilor arheologice efectuate, în 1960 la Căpuș Nou, în C.A.B., I, 1963, p. 15—47; Idem, Săpăturile arheologice de la Căpuș Nou, în C.A.B., II, 1963, p. 11—73.

⁸ Panait I. Panait, M. Turcu, Iulia Constantinescu, Paul Cernovodeanu, Complexul medieval Tinganu. Așezarea La Tène, în C.A.B. II, 1965, p. 270—278; Panait I. Panait, Mioara Turcu, Cercetări arheologice la Tinganu. Așezarea La Tène, în București, Materiale de istorie și muzeografie VI, p. 83—85.

⁹ Dinu V. Rosetti, Săpăturile arheologice de la Snagov, București, 1935, p. 1—52.

materialelor litorale depistat în cele două puncte se află în depozitul Muzeului de Istorie a Municipiului București.

În raport cu albia apelor, getii și-au fixat adâposturile pe terasele joase sau înalte ale rîurilor. Aceste așezări deschise și nefințările artificiale, de altfel cele mai numeroase în regiunea de cimpie, se pare că sunt preferate de către getii. Din categoria așezărilor sus menționate cităm pe aceea de la Cățelu Nou, situată pe un bot de deal de formă triunghiulară mărginită pe laturile lungi de balta Colentina — Pantelimon; de la Bragadiru, din vecinătatea vechii albie a rîului Sabar sau Tinganu depistată pe una dintre terasele dominante ale rîului Dâmbovița, la confluența lunca largă a acestui rîu cu valea Tinganului, apărând de codrii care și astăzi mai alcătuiesc pădurea Cernica.

Dintre așezările fortificate — și acestea foarte rar întâlnite la getii aflați pe teritoriul Bucureștiului — face parte aceea de la Radu Vodă găsită pe o colină reprezentând astăzi un martor desprins din cuprinsul terasei, datorită acțiunii de eroziune a Dâmboviței. Forma inițială a dealului, identificată după cîteva planuri din prima jumătate a secolului trecut, era o înălțime cu coama teșită și largă ce se îndrepta coborind domol spre apa Dâmboviței. Aci s-a încheiat o așezare geto-dacă, apărătă de un sănt, ale cărei urme materiale au fost în cea mai mare parte distruse de locuirea feudală din sec. XVII¹⁰.

Așezările getice amplasate în lunci sau terase deschise nefințările prezintă unele trăsături caracteristice: 1) sunt mult răspândite în teren; 2) nu sunt organizate după vreun criteriu bine determinat, casele fiind dispuse la distanțe variabile unele de altele.

Cu privire la tipurile de locuințe getice datele sunt destul de sărace și au putut fi stabilite pe teritoriul Capitalei numai pe baza noilor cercetări arheologice. Cert este că getii au utilizat ca tipuri de locuințe bordeiul și locuința de suprafață. În timp ce bordeile descoperite la Cățelu Nou aveau formă rombică neregulată, ovală sau rectangulară prevăzute cu trepte de coborire, la Tinganu, bordeele găsite în număr restrîns prezintă o formă patrulateră cu colțurile rotunjite. Pămîntul de umplutură scos din locuințele getice aflate la Cățelu Nou, Tinganu, precum și din unicul bordel descoperit pînă în prezent la Bragadiru conținea multă cenușă ceea ce ar putea dovedi folosirea în construcție a trestiei sau păpurișului. La Tinganu, majoritatea bordeelor aveau în interior vete, pe cind la Cățelu Nou nu s-au găsit niciodată în borde, vete sau urme de arsură puternică; această situație demonstrează plasarea lor în afara incăperilor respective. Locuințele de suprafață — adâposturi ridicate la sol — au fost surprinse în număr mai mare la Bragadiru¹¹ și Cățelu Nou. Cele de la Bragadiru nedistruse de lucrările agricole indică un contur eliptic sau patrulater cu colțurile rotunjite. În colțul de N-E sau Est al camerei respective a existat o vatră deschisă, ovală aproape rotundă cu diametrul între 0,50-1 m. Vetrele așezate direct pe pămînt serveau pentru prepararea hranei. În anumite situații s-au găsit chiar și cupătoare menajere. La

¹⁰ Ion Ionașcu și Vlad Zirra, Op. cit., p. 53.

¹¹ Miocănești, Cercetările privind așezările getice și feudale timpurie de la Bragadiru (1968-1969), în București, VIII, Materiale de istorie și muzeografie, 1971, p. 55-67.

Mihai Vodă¹² și la Popești-Leordeni¹³ în interiorul unor locuințe au fost descoperite două vete de pâlnit ornamentate având probabil o destinație rituală. Chirpicul cu urme de nulele dovedește materialul folosit pentru ridicarea peretilor. În acest sens se întrebuiță în construcție un schelet de pari ce susțineau o impletitură din nulele, peste care se lipea un strat gros de lut amestecat cu păie. Din cele arătate mai sus se desprinde concluzia existenței la getii în mod concomitant a bordeelor și a locuințelor de suprafață, fără a se putea face o delimitare în timp între aceste două tipuri de case. Și aici ca și în alte stațiuni, satele getice aveau pe lingă locuințe și gropi menajere circulare, late în partea inferioară și mai înguste la gură cum a fost cazul celor de la Mihai Vodă¹⁴, în formă de clopot sau a unui fund de sac — la Cățelu Nou¹⁵ și Tinganu. Pe lingă funcția menajeră unele au mai deținut și pe aceea religioasă, așa cum se presupune pentru una din gropile în formă de clopot de la Cățelu Nou în interiorul căreia s-au aflat depuse 5 fusacie¹⁶.

Getii, locuitori ai meleagurilor bucureștene, au folosit unelte realizate din fier; din lipsă de probe directe nu putem lua aici în discuție evenimentul existență și a unor unelte din lemn.

Dintre uneltele de fier descoperite se numără prin multitudinea lor, îndeosebi cuțitile cu lama dreaptă găsite mai ales la Cățelu Nou și Bragadiru¹⁷, sau cu lama curbată avind tâliful pe partea concavă a lamei, descoperite la: Dâmbovița, Cățelu Nou¹⁸, seceri întregi sau fragmentare descoperite tot la: Cățelu Nou¹⁹ și Dudești²⁰, cosoare²¹, foarfeca, cîrlige de undiță²², dălti aflate la Dâmbovița²³ și Cățelu Nou²⁴, topoare (Radu

¹² Sebastian Morintz și Dinu V. Rosetti, *Din cele mai vechi timpuri și pînă la formarea Bucureștilor*, în *București de odinioară* 1938, p. 29; G. Cantacuzino, Op. cit., p. 95.

¹³ Mioara Turcu, *Note arheologice pe zonele de construcție din București. Săpaturile de salvare de la Popești-Leordeni*, în *București VIII. Materiale de istorie și muzeografie*, 1971, p. 89.

¹⁴ G. Cantacuzino, Op. cit., p. 95.

¹⁵ V. Leahu, Op. cit., în C.A.B., I, 1963, p. 30; idem în C.A.B., II, 1963, p. 59—60.

¹⁶ Idem, Op. cit., în C.A.B. II, 1963, p. 60.

¹⁷ Cuțite cu lama dreaptă asemănătoare celor descoperite în București, s-au aflat și la Poiana (cf. Radu și Ecaterina Vulpe, *Les fossiles de Poiana*, în *Dacia III—IV*, p. 335, fig. 115/2 și 115/17) și la Mănăstirea (cf. Gh. Stefan, *Fouilles de Mănăstirea*, în *Dacia II*, 1925, p. 397 fig. 12/18).

¹⁸ Cuțite cu lama curbată s-au identificat la Poiana (cf. Radu și Ecaterina Vulpe, Op. cit., p. 335, fig. 115/15) Popești (cf. Radu Vulpe și colab., *Santierul arheologic Popești* în *S.C.I.V. 1/2—1955*, p. 248 fig. 10/2) Piatra Roșie (cf. C. Daicoviciu, *Cetatea dacică de la Piatra Roșie. Monografie arheologică*, 1954, p. 78 și pl. VII/14).

¹⁹ Valeriu Leahu, Op. cit., în C.A.B. II, 1963, fig. 37/3 și fig. 38/1.

²⁰ Secera a fost descoperită în campania de săpături a anului trecut.

²¹ Cosoarele s-au găsit la Cățelu Nou (cf. V. Leahu, Op. cit., în C.A.B. I, p. 30 și fig. 21/2; *Istoria orașului București*, 1968, vol. I, p. 41). Pentru aceste unelte există analogii la Popești (cf. Radu Vulpe, *Santierul arheologic Popești*, în *Materiale și cercetări arheologice V*, 1958, fig. 11/1).

²² Un cîrlig de undiță este de la Cățelu Nou (cf. V. Leahu, op. cit., în C.A.B. II, 1963, p. 61, fig. 37/3).

²³ Dinu V. Rosetti, *Tombes à l'âge de fer de l'époque romaine dans la région de Bucarest. La station Dâmbovița*, București, 1935, p. 63, fig. 23.

²⁴ Pieza asemănătoare există în depositul de unelte de pe muntele Strîmbu (cf. Ion Berciu și M. Popa, *Depositul de unelte dacice de pe muntele Strîmbu de la Rădăcinele Munților*, în *S.C.I.V. 1/1963*, p. 156, fig. 3/14).

Vodă)²⁵. O lingură din fier, depistată la lacul Tei, precum și o serie de creuzete erau folosite în scopul topirii minereului de fier.

Repertoriul unelelor getice, a cuprins și ace de cusut lucrate din sirmă subțire la virf, având capătul opus prevăzut cu un orificiu oval sau rotund pentru introducerea firului de ată.

Armele întrebuințate la vinătoare sau în luptă erau realizate tot din fier. Astfel sunt de remarcat virfuri de săgeți, fie de tipul piramidal cu trei aripioare longitudinale, ori filiforme, virfuri de lânci de forma frunzelor de salcie cu nervură mediană pe lamă, precum și pinteni semi-circulare terminați cu cîte doi butoni sferici la cele două extremități și un ghilime simplu ascuțit și scurt.

Ceramica²⁶, constituie majoritatea inventarului așezărilor getice aflate pe teritoriul Bucureștilor. Vasele din lut au fost bineînțele lucrate cu mină sau la roată. Recipientele lucrate cu mină se divid în două grupe bine cunoscute : 1) vase rău arse, executate neglijent dintr-o pastă de calitate inferioară impură și poroasă, în care s-au folosit ca degresanți cioburi și mai ales pietricele. 2) Inglobăază recipiente confectionate într-o tehnică superioară, din pastă mai omogenă cu lustru negru sau brun gris, redind forme cu silueta elegantă și sveltă, care imită pe cele la roată. Ceramica la roată este autohtonă și de import.

Din prima categorie a ceramicăi lucrată cu mină fac parte formele bine cunoscute : vasele bitronconice, vasele „urnă”, ceștile tronconice, intilnite în toate așezările getice bucureștene — căpăcelele și văsuțele în miniatură. În a doua categorie executate tot cu mină se încadrează căniile, cupele cilindrice, străchinile și farfurii. Ceramica la roată cuprinde : căni mijlocii și mici, ulcioare, cești-strecurători, fructiere, capaci. Ceramică la roată imitând pe aceea grecească și română este alcătuită printre altele din : amfore, un cantharos, un balsamariu, cupe așa-zise deliene găsite la : Tel, Dămăroaia, Fundenii Doannel, Cățelu Nou, Tinganu, Bragadiru, Snagov etc. La repertoriul ceramic adăugăm fusaiolele și greutățile în formă de piramidă.

Obiectele de podoaabă erau realizate îndeosebi din argint și uneori din bronz.

Fibulele²⁷ din argint sau bronz sint de mai multe tipuri 1) de tip trac — Certosa — cu un buton terminal, identificate la Tei, Cățelu Nou etc. 2) cu resortul bilateral de la : Tinganu și Cățelu Nou 3) de tipul Nauheim. Trebuie menționate și cele două falere găsite împreună cu monede și brățări în tezaurul, bine cunoscut, de la Herăstrău²⁸.

Brățările din argint, bronz sau fier, aflate la : Cățelu Nou și Bragadiru²⁹ sint spiralice neînchise cu extremități în forma capului de șarpe.

²⁵ Vlad Zirra, Op. cit., p. 136, fig. 2.

²⁶ Asupra ceramicăi Ladene din București vezi : Mioara Turcu, Ceramică getădică din colecțiile M.I.M.B. în București VII, Materiale de Istorie și Muzeografie, 1969, p. 163—178.

²⁷ Mioara Turcu, Fibule Ladene din colecțiile M.I.M.B., în București V, Materiale de Istorie și Muzeografie, 1967, p. 167—176.

²⁸ Dorin Popescu, Noi considerații asupra prelucrării argintului în Dacia, în Studii și referate privind istoria României, 1954, p. 89—104.

²⁹ Brățara de la Bragadiru a fost găsită în bordul 21/1970.

Obiectelor descrise li se adaugă : colierul din argint masiv (Dealul Piscului) cu protome de șarpe, păstrind pe cap striurile ce imită pielea reptilei, precum și o paftă aurită de la Cățelu Nou.

În funcție de documentația prezentă gama reprezentărilor plastice din lut și bronz din așezările getice cuprinde : a) figurine antropomorfe b) figurine zoomorfe c) protome antropomorfe și zoomorfe.

2. Reprezentări zoomorfe din lut : un porc mistreț și un bou.

Astfel legat de credințele geto-dacilor se explică prezența unor reprezentări antropomorfe toate de sex masculin, realizate schematic dintr-o pastă grosolană. Profesorul Radu Vulpe le consideră simulacre, cu o origine mediteranee³⁰. Unele serveau și ca amulete, dovedă o face o figurină antropomorfă perforată la mijloc, iar existența altora după cum presupune Hadrian Daicoviciu se leagă de magii și superstiții³¹.

Reprezentările zoomorfe lucrate cu aceeași simplitate ce caracterizează și pe cele antropomorfe sunt alcătuite din două piese de dimensiuni reduse : un porc mistreț și un alt animal căruia îi lipsește capul, dar care îl considerăm că a redat imaginea unui bou, în acele timpuri simbol al forței.

Geto-daci obișnuiau, adeseori, să-și impodobescă vasele cu protome antropomorfe și zoomorfe, executate într-un stil propriu, unele păstrind mult rafinament și gust artistic. În acest sens un fragment ceramic infățișează un bust de femeie, cu capul ușor inclinat pe umărul drept, având o figură ce exprimă mult patetism. Părul bogat pleptănat cu panglică (tenia) pe frunte și cu o cărare mediană, cade pe gât în bucle. Îmbrăcământea, un chiton amplu drept este prinsă pe umărul stîng cu o agraffă. Reprezentarea a fost lucrată într-un tipar de factură greco-ască, datând din epoca elenistică, respectiv sec. II — I Le.n.

Întregul inventar depistat în așezările getice de pe teritoriul Bucureștiului, dovedește cu prisosință indeletnicirile populației, bazată pe agricultură, creșterea vitelor, vinat, pescuit, tors, țesut, olărit demonstrat atât prin ceramică cât și prin cuptorul cu reverberație pentru ars calele

³⁰ Radu și Ecaterina Vulpe, Op. cit., în Dacia, III—IV, p. 318.

³¹ Hadrian Daicoviciu, Dacia, 1965, p. 176.

de la Cățelu Nou. Nu trebuie neglijat nici mesteșugul prelucrării metalelor documentat la geții din București prin descoperirea unei locuințe de mesteșugar³² și a unui cuptor de redus minereul degajat la Bragadiru³³ în cursul campaniei de săpături din anul 1969.

Din punct de vedere arheologic, problema ritului de inmormântare a geților din București este foarte slab documentată. Se știe că în lumea

3. Toartă de vas decorată prin două capete de lebede și un urej.

4. Toartă de vas cu o protomă antropomorfă.

acestei populații ritul de inmormântare preferat este cel al incinerării cu mai multe variante. Astfel la prima variantă: resturile cinerare erau depuse în urnă special creată; în a 2-a variantă, resturile rezultate din arderea defuncțului se puneau direct în groapă, iar ultima variantă se caracterizează prin aşezarea resturilor cinerare în groapă, acoperite cu un vas. În București primele două variante amintite au fost în egală măsură dovedite prin descoperiri: la Dâmboieni³⁴ unde s-au depistat două variante de incinerare cu resturile rezultate din ardere, depuse direct într-o groapă de formă cilindrică. Spre deosebire de această situație la Tel și Popesti-Leordeni³⁵ resturile rezultate din ardere au fost aşezate într-o urnă funerară în jurul căreia se aflau vase adiacente. Încadrarea cronologică a tuturor locuinților getice din București s-a făcut în cele mai multe cazuri pe baza ceramicii, sau în unele situații datează monedelor, sau a fibulelor descoperite în complexe. Marea majoritate a aşezărilor datează din sec. II—I î.e.n. Excepție de la această

³² Istoria orașului București, vol. I, 1965, p. 44.

³³ Mirosu Turcu, op. cit., în București VIII, Materiale de istorie și numeografie, p. 52, fig. 2.

³⁴ Dinu V. Rosești, op. cit., p. 67.

Incadrare cronologică face locuirea aflată la Radu Vodă, care prin depistarea unui fragment de vas grecesc cu firnis și a unei mănuși de amforă neștampilată aparținând perioadei elenistice, se poate data începând cu sec. III I.e.n.²⁶. Cu o datare mai veche, ar mai fi de menționat și urmele materiale Latene de la Cernica.

În concluzie, pe teritoriul Capitalei, locurile getice în ceea mai mare parte plasate pe terase deschise neîntărîte artificial au format centre cu un caracter sedentar. Nicăieri aici nu vom găsi, ca în alte părți din Muntenia sau din restul țării, așezări cu caracter de cetăți „oppidae”, menite să servească și drept centru de apărare așa cum este cazul Sarmizegetusei²⁷.

Vîitoarele cercetări arheologice din București care vor avea în vedere depistarea unor noi vestigii Latene, trebuie să rezolve o serie de probleme, neclarificate încă în această zonă, ca aceea a depistării de noi așezări datând din perioada de început a culturii materiale getice. De asemenea importantă sunt și săpăturile privind studiul în amânatimne al riturilor de înmormîntare ce a aparținut getilor de pe aceste meleaguri.

Vestiges gètes examines à Bucarest

RÉSUMÉ

Dans le périmètre actuel de la Capitale on a identifié plus de 20 stations gètes (III-ème — I s.a.n.é) situées en général sur les rives du Sabar, de la Dâmbovița et de la Colentina. Les Gètes ont dressé des habitats ouverts, nonfortifiés à l'exception seulement de l'habitat découvert à Radu Vodă. Comme type d'habitation on a utilisé tant la chaumière que l'habitation de surface, maintes fois munie de fours ou de cheminées ouvertes. Les outils réalisés par les Gètes étaient en fer : couteaux, serpes, ciseaux, hameçons pour ligne de pêche, ciseaux, haches, aiguilles à coudre. Les armes sont aussi en fer. La céramique est exécutée avec la roue et à la main. Les objets d'ornement comportent : des fibules, des bracelets et des colliers, pour la plupart en argent.

Les représentations plastiques des Gètes comportent des figurines anthropomorphes, des figurines zoomorphes, ainsi que des protomes anthropomorphes et zoomorphes. Le rite d'enterrement était celui de l'incinération.

Liste des illustrations

1. Plan de la ville de Bucarest comportant les découvertes Latène.
2. Représentations zoomorphes en terre glaise : un sanglier et un taureau.
3. Anse de vase décorée de deux têtes de cygne et un sarmant.
4. Anse de vase à protome anthropomorphe.

²⁶ Vlad Zirra, op. cit., p. 136.

²⁷ Constantin Daicoviciu, Dacii din manjii Ordășiei și începuturile statului sclav-grec dac, în *S.C.S.* / fascicola 2/1, p. 113—114.